

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 418/2022-12

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Petra Straku (sudca spravodajca) a sudcov Roberta Šorla a Martina Vernarského v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpeného advokátom JUDr. Rolandom Kováčsom, Mäsiarska 30, Košice, proti rozsudku Krajského súdu v Prešove č. k. 16Co/10/2021 z 28. marca 2022 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 15. júna 2022 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), ako aj svojho práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) rozsudkom Krajského súdu v Prešove (ďalej len „krajský súd“) označeným v záhlaví tohto uznesenia. Sťažovateľ žiada napadnutý rozsudok zrušiť a vrátiť vec na ďalšie konanie. Zároveň žiada priznať náhradu trov konania vo výške 410,26 eur.

2. Z ústavnej sťažnosti, napadnutého rozsudku a príloh vyplýva nasledovný stav veci: Sťažovateľ sa žalobou na Okresnom súde Vranov nad Topľou (ďalej len „okresný súd“) domáhal zriadenia práva vecného bremena spočívajúceho v práve prechodu pešo a prejazdu osobným motorovým vozidlom cez pozemok žalovaných. Rozsudkom č. k. 3C 84/2017-246 z 23. októbra 2019 bola žaloba zamietnutá a žalovaným bol priznaný nárok na náhradu trov konania.

3. Po odvolaní sťažovateľa, vyčítajúcim nesprávny procesný postup, nesprávne skutkové zistenia a nesprávne právne posúdenie okresného súdu vydal krajský súd napadnutý rozsudok, ktorým rozsudok okresného súdu potvrdil a žalovaným priznal nárok na náhradu trov konania.

4. Krajský súd v napadnutom rozsudku uvádza, že vyhovením sťažovateľovi by boli žalovaní prakticky zbavení vlastníctva a riadneho užívania svojej dotknutej nehnuteľnosti. Sťažovateľ

by mohol užívať parcelu žalovaných prakticky bez obmedzenia, pretože nevyznačil koridor, ktorý by mal užívať. Zároveň bolo zistené, že sťažovateľ si vysypal prístupový chodník, po ktorom prechádza ku svojej chate, a parkuje osobné motorové vozidlo na konci prístupovej cesty (na pozemku obce) rovnako ako žalovaní a k svojej chate pokračuje pešo asi 20 m po chodníku, ktorý si zriadil, čo mu nebráni v riadnom užívaní jeho stavby. Taktiež nepreukázal, že by mu v užívaní jeho stavby bránila obec. Žalovaní majú zároveň na pozemku, kde žiadal sťažovateľ zriadiť vecné bremeno, postavené stavby, pričom sťažovateľ nenavrhol riešenie ich odstránenia, prípadne finančnú kompenzáciu.

5. Krajský súd uvádza, že zriadenie cesty prichádza do úvahy, ak by inak nebolo možné pre sťažovateľa a jeho stavbu užívať a zároveň jeho prístup k stavbe nie je možné zabezpečiť inak.

6. Napokon krajský súd uvádza: „... žalobca má prístup k svojmu pozemku a nič mu nebráni svoje nehnuteľnosti riadne užívať. Zohľadňujúc aj účel využívania nehnuteľnosti, ktorá slúži ako rekreačná chata, zriadenie vecného bremena žalobcom navrhovaným spôsobom, by bolo v rozpore so zásadou proporcionality. Obmedzenie vlastníckeho práva žalovaných z dôvodu, aby bol prístup žalobcu na pozemok výhodnejší, resp. pohodlnejší by za tohto stavu bolo neprimerané ujme žalovaných, ktorá by im zriadením vecného bremena vznikla (odstránenie oplotenia, prístrešku, časti skladu, odstránenie vysadených stromčekov)... v odôvodnení svojho rozhodnutia súd prvej inštancie uviedol v bode 8, že sa s predloženými dôkazmi... oboznámil a vykonal tieto dôkazy. Skutočnosť, že súd prvej inštancie sa nevyjadril k predloženým dôkazom nemá vplyv na vecnú správnosť napadnutého rozhodnutia vzhľadom na to, že súd prvej inštancie zamietol žalobu z dôvodu, že žalobca neunesol dôkazné bremeno keď tvrdil, že žalobca v súčasnosti nemá zabezpečený žiaden prístup k svojej nehnuteľnosti a to či stavby alebo aj pozemku a ďalej v podanej žalobe tvrdil, že prístup k jeho stavbe nemožno zabezpečiť inak, ako cez príľahlý pozemok parcely [REDAKOVANÉ].“

II.

7. Podstata argumentov sťažovateľa spočíva v tvrdení, že právny záver krajského súdu je nesprávny a ústavne nekonformný. Krajský súd sa nevyjadril ku všetkým skutočnostiam, ktoré „vyšli najavo“. Zo strany krajského súdu nešlo o spravodlivé súdne konanie vzhľadom na jeho selektívny postup vykazujúci znaky arbitrárnosti a vedúci k arbitrárnemu rozsudku.

III.

8. Podstatou ústavnej sťažnosti je porušenie práva na súdnu (čl. 46 ods. 1 ústavy) a práva na spravodlivé súdne konanie (čl. 6 ods. 1 dohovoru) napadnutým rozsudkom.

9. Ústavný súd vo vzťahu k čl. 46 ods. 1 ústavy (resp. k čl. 36 ods. 1 listiny) a čl. 6 ods. 1 dohovoru už judikoval, že formuláciou uvedenou v čl. 46 ods. 1 ústavy ústavodarca v základnom právnom predpise Slovenskej republiky vyjadril zmenu zámerov vo sfére práva na súdnu ochranu s právnym režimom súdnej ochrany podľa dohovoru (II. ÚS 71/97). Z uvedeného dôvodu preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (IV. ÚS 195/07) a ich prípadné porušenie možno preskúmať spoločne.

10. Ústavný súd v časti tohto uznesenia stručne zhrnul podstatu sporu, ktorého je sťažovateľ účastníkom pred všeobecnými súdmi, a v časti II jeho kľúčové námietky, ktoré nepoukazujú

na skutkový stav a z neho plynúci možný skutkový omyl, ktorý nie je možné riešiť v dovolacom konaní. Sťažovateľ sa dožaduje iného právneho posúdenia veci.

III.1. K nedostatočnému odôvodneniu (arbitrárnosti) napadnutého rozsudku:

11. Podľa § 132 ods. 2 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavná sťažnosť je neprípustná, ak sťažovateľ nevyčerpal právne prostriedky, ktoré mu priznáva zákon na ochranu jeho základných práv a slobôd. Sťažovatelia nemajú podľa ústavy, zákona o ústavnom súde a stabilizovanej judikatúry ústavného súdu na výber, ktorý z oboch ústavne existujúcich systémov súdnej ochrany využijú, ale sú povinní postupovať od súdnej ochrany poskytovanej všeobecnými súdmi k súdnej ochrane, na ktorú je kompetentný ústavný súd. Iba za predpokladu, že sťažovatelia vyčerpajú všetky im dostupné právne prostriedky súdnej a inej právnej ochrany svojho základného práva alebo slobody a pri ich uplatnení nie sú úspešní, môžu sa uchádzať o ochranu tohto základného práva alebo slobody sťažnosťou podanou ústavnému súdu podľa čl. 127 ods. 1 ústavy (m. m. I. ÚS 207/2020).

12. Podľa § 420 písm. f) Civilného sporového poriadku dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Sťažovateľ v ústavnej sťažnosti vo vzťahu k napadnutému rozsudku krajského súdu odôvodňuje porušenie svojho základného práva a práva najmä tvrdením o svojvoľnom a arbitrárnom odôvodnení, ale aj tým, že mu krajský súd svojím neústavným postupom zasiahol do realizácie jeho práv. Možnosť uplatnenia aj tohto sťažovateľom uvedeného dôvodu ako jedného z dôvodov na podanie dovolania vo svojej rozhodovacej činnosti judikoval už aj samotný Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“), a to v uznesení č. k. 6 Cdo 155/2017 z 25. októbra 2017 (medzi uplatniteľné dôvody dovolania uviedol napríklad odňatie práva vyjadriť sa ku všetkým vykonávaným dôkazom, nedodržanie práva na riadne odôvodnenie rozhodnutia či na relevantné konanie súdu spojené so zákazom svojvoľného postupu, pozn.).

13. Vychádzajúc z dôvodov ústavnej sťažnosti, v danej veci sťažovateľ nepodaním dovolania podľa § 420 písm. f) Civilného sporového poriadku proti napadnutému rozsudku nevyčerpal právny prostriedok, ktorý mu priznáva zákon na ochranu jeho základných práv a slobôd.

14. Meritórne preskúmanie ústavnej sťažnosti v tejto časti ústavným súdom v situácii, keď sťažovateľ nevyužil prostriedok ochrany svojich práv, ktorý mu zákon účinne poskytoval, teda nepodal dovolanie, hoci ho podať mohol a mal, by bolo porušením princípu subsidiarity ako sťažnostného atribútu vzťahu medzi ústavným súdom a sústavou všeobecných súdov, na ktorom je založené rozhodovanie o sťažnostiach podľa čl. 127 ods. 1 ústavy (m. m. III. ÚS 562/2017).

15. Vo vzťahu k napadnutému rozsudku krajského súdu disponoval sťažovateľ mimoriadnym opravným prostriedkom – dovolaním, ktorý však nevyužil. Keďže sťažovateľ v podanej ústavnej sťažnosti netvrdil, že dovolanie nepodal z dôvodov hodných osobitného zreteľa, neprichádzal do úvahy ani prípadný možný postup podľa § 132 ods. 3 zákona o ústavnom súde. Poskytnutie ochrany v prípade potenciálneho porušenia dotknutých článkov ústavy a dohovoru v danom prípade

spadalo do právomoci nadriadeného súdu, teda najvyššieho súdu, čo vylučuje právomoc ústavného súdu. Ústavný súd vzhľadom na uvedené ústavnú sťažnosť v tejto časti odmietol ako neprípustnú v zmysle § 56 ods. 2 písm. d) zákona o ústavnom súde.

III.2. K zvyšným námietkam sťažovateľa:

16. Podľa konštantnej judikatúry ústavného súdu o zjavne neopodstatnenú sťažnosť ide vtedy, keď namietaným postupom alebo namietaným rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať takú, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, tiež napr. I. ÚS 4/00, II. ÚS 101/03, III. ÚS 263/03, IV. ÚS 136/05, II. ÚS 98/06, III. ÚS 300/06, III. ÚS 198/07, III. ÚS 79/2012).

17. Zvyšné námietky sťažovateľa spočívajú najmä v tvrdenom nesprávnom a ústavne nekonformnom závere krajského súdu, ako aj jeho údajnom selektívnom postupe. Tieto námietky predstavujú skôr všeobecnú nespokojnosť sťažovateľa s napadnutým rozsudkom, avšak ako už ústavný súd opakovane judikoval (II. ÚS 4/94, II. ÚS 3/97, I. ÚS 204/2010), nemožno právo na súdnu ochranu stotožňovať s procesným úspechom.

18. V tejto súvislosti považuje ústavný súd za potrebné poukázať aj na svoj ustálený právny názor, v zmysle ktorého rozhodnutie a postup všeobecného súdu, ktoré sú v súlade s platným a účinným zákonom (na vec aplikovateľnými procesnoprávnymi a hmotnoprávnymi predpismi), nemožno kvalifikovať ako porušovanie základných ľudských práv (m. m. napr. I. ÚS 8/96, I. ÚS 6/97, II. ÚS 81/00).

19. Ústavný súd preto dospel pri predbežnom prerokovaní k záveru, že napadnutý rozsudok, ako aj konanie krajského súdu, ktoré predchádzalo jeho vydaniu, nie je poznačené zjavným omylom. Zároveň je akceptovateľným spôsobom odôvodnené a v spojitosti s rozsudkom okresného súdu dáva jasnú odpoveď na všetky relevantné námietky a argumenty, ktoré v priebehu konania uplatnil sťažovateľ. Napadnutý rozsudok nebol spôsobilý porušiť základné práva a práva sťažovateľa, ktoré označil v ústavnej sťažnosti. Ústavná sťažnosť je v tejto časti zjavne neopodstatnená a ako taká bola podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde odmietnutá.

20. Keďže ústavný súd ústavnú sťažnosť ako celok odmietol, bolo bez právneho významu zaoberať sa ďalšími návrhmi sťažovateľa uplatnenými v jeho ústavnej sťažnosti.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 14. júla 2022

Peter Straka
predseda senátu